

Pojištění

Doc. JUDr. Filip Melzer, LL.M., Ph.D.
PrF MU, Brno

Odvážené smlouvy

- § 2756: Závisí-li podle ujednání stran prospěch, anebo nepospěch alespoň jedné ze smluvních stran na nejisté události, jedná se o smlouvu odvážnou.
- § 2757 Pro závazky z odvážných smluv se nepoužijí ustanovení o změně okolností (§ 1764 až 1766) a neúměrném zkrácení (§ 1793 až 1795).
- Výslovně upravené:
 - Sázka a hra
 - Pojištění

Pojem pojištění

- Právní úprava
 - veřejnoprávní regulace: z. č. 277/2009 Sb., o pojišťovnictví
 - úprava pojištění jako obligace: § 2758 an. OZ

- § 2758 odst. 1: Pojistnou smlouvou se pojistitel zavazuje vůči pojistníkovi poskytnout jemu nebo třetí osobě pojistné plnění, nastane-li nahodilá událost krytá pojištěním (pojistná událost), a pojistník se zavazuje zaplatit pojistiteli pojistné.

Pojištění X sázka a hra

Neddy doesn't believe in insurance. He considers it a form of gambling.

- Předpokladem je újma pojištěného
- Není zde zábavní prvek (X sázka, hra)
- Vychází se z tzv. pojistné matematiky

- účel právní úpravy:
 - rozumné uspořádání práv a povinností dotčených stran
 - ochrana před pojistnými podvody
 - někdy i ochrana poškozených (zejména při povinném pojištění)

Subjekty při pojištění

- **Pojistitel:** (strana smlouvy) zavázaný k pojistnému plnění, nastane-li pojistná událost
- **Pojistník:** (strana smlouvy) povinnost platit pojistné
- **Pojištěný:** (nikoli nutně strana smlouvy) osoba, na jejíž život, zdraví, majetek nebo odpovědnost nebo jinou hodnotu pojistného zájmu se pojištění vztahuje, je pojištěným (§ 2766)
- **Oprávněná osoba:** (nikoli nutně strana smlouvy) osoba, které v důsledku pojistné události vznikne právo na pojistné plnění (§ 2770)
 - **Obmyšlený:** osoba oprávněná po smrti pojištěného (§ 2829)

Základní pojmy

- **Pojistné plnění**
- **Pojistné** (§ 2782 an.)
- **Pojistný zájem**: oprávněná potřeba ochrany před následky pojistné události (§ 2761)
 - Vlastní pojistný zájem (§ 2762)
 - Pojištění cizího pojistného nebezpečí (správně: cizího zájmu, § 2767)
 - Absence:
 - počáteční: neplatnost smlouvy (§ 2765)
 - následná: zánik pojištění (§ 2765)

- **Pojistné nebezpečí:** možná příčina vzniku pojistné události (povodeň, požár atd.)
 - více významů (Šimek in Melzer/Tégl, § 2758, m. č. 322 an.)
- **Pojistné riziko:** vyjadřuje míru pravděpodobnosti vzniku pojistné události
 - Změna pojistného rizika (§ 2790 an.)
- **Pojistka:** potvrzení o uzavření pojistné smlouvy (§ 2775)
- **Pojistné podmínky:** vymezí zpravidla podrobnosti o vzniku, trvání a zániku pojištění, pojistnou událost, výluky z pojištění a způsob určení rozsahu pojistného plnění a jeho splatnost (§ 2774)

Typy pojištění

- **Škodové pojištění:** Při škodovém pojištění poskytne pojistitel pojistné plnění, které v ujednaném rozsahu vyrovnává úbytek majetku vzniklý v důsledku pojistné události (§ 2811)
 - Množné pojištění (§ 2816)
 - Soupojištění
 - Souběžné pojištění
 - Vícenásobné pojištění
 - Přechod práva na pojistitele (§ 2820)
 - Změna vlastnictví pojištěného majetku (§ 2812)
- **Obnosové pojištění:** Obnosové pojištění zavazuje pojistitele poskytnout v případě pojistné události jednorázové či opakované pojistné plnění v ujednaném rozsahu (§ 2821)
 - Nemá vliv na právo na NŠ

- Smluvní pojištění
 - Povinné smluvní pojištění
- Zákonné pojištění

Pojištění osob (§ 2824 an.)

- V pojištění osob lze pojistit člověka pro případ smrti, dožití se určitého věku nebo dne určeného ve smlouvě jako konec pojištění, pro případ nemoci, úrazu nebo jiné skutečnosti souvisící se zdravím nebo změnou osobního postavení pojištěné osoby (§ 2824)
- OZ zvláště upravuje:
 - **Životní pojištění** (§ 2833 an.)
 - **Úrazové pojištění** (§ 2844 an.)
 - **Pojištění pro případ nemoci** (§ 2847 an.)

Pojištění majetkových hodnot

- **Pojištění majetku** (§ 2849 an.)
 - zvláštní problémy:
 - Přepojištění: § 2853
 - Podpojištění: § 2854
- **Pojištění právní ochrany** (§ 2856 an.): náhrada nákladů pojištěného spojeného s uplatněním jeho práva a poskytnutí s tím spojených služeb
- **Pojištění odpovědnosti** (§ 2861 an.): Z pojištění odpovědnosti má pojištěný právo, aby za něho pojistitel v případě pojistné události nahradil poškozenému škodu, popřípadě i jinou újmu, v rozsahu a ve výši určené zákonem nebo smlouvou, vznikla-li povinnost k náhradě pojištěnému.
 - přímé právo poškozeného proti pojistiteli: jen bylo-li to ujednáno, anebo stanoví-li tak jiný zákon

- **Pojištění úvěru nebo záruky** (§ 2868 an.): na ochranu před majetkovými důsledky, které mohou pojištěnému vzniknout nesplácením poskytnutých peněžních prostředků dlužníkem
- **Pojištění finančních ztrát** (§ 2871 an.): předmětem pojištění finančních ztrát jsou vynaložené náklady, které vznikly v důsledku škodné události, nebo ušlý zisk, anebo jiné finanční ztráty určené ve smlouvě.

Některé další důležité instituty pojistného práva

- Obecná povinnost k pravdivým tvrzením (§ 2788 an.)
 - platí již v předsmlovní fázi
 - Následky porušení: např. možnost odstoupit § 2808

- Informační povinnost pojistitele (§ 2789)

- Proces uplatnění nároku na pojistné plnění:
 - šetření pojistní události: § 2796 an.

- Změna pojistného rizika (§ 2790 an.)

- Pojištění velkého pojistného rizika
 - § 131 zákona o pojišťovnictví:
 - § 2872: plná dispozitivnost pro tyto případy

Děkuji za pozornost